

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

мај 2025 / број 152 **5/2025**

Карактеристике и примери међусобног односа Закона о раду, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду

- ▶ Прекршајна одговорност у јавним набавкама
- ▶ Прелаз и пренос потраживања у извршном поступку, наставак извршног поступка према наследницима и контролном члану и наступање правних последица отварања стечаја у извршном поступку
- ▶ Уједначавање праксе јавних извршитеља
- ▶ Пробијање правне личности – законска регулатива и дилеме у практичној примени
- ▶ Правна природа акта о локацијским условима
- ▶ Понављање парничног поступка – трећи део
- ▶ Могућности за унапређење положаја особа са инвалидитетом

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТРА ЗА ВРГУ О ДИВНИХ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:

Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:

Ана Фулетин

Сарадници:

Бождар Вујичић,
Драгана Марчетић
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Ивана Живковић,
Јована Јовановић
Марина Аксентијевић
Саша Кулић
Снежана Марјановић

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
- Год. 3, бр. 25 (окт. 2014). - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

За послодавце који су упућени на примену Закона о раду регулисање права, обавеза и одговорности из радног односа, односно по основу рада устројено је интерним актима, који морају да буду у сагласности са одредбама Закон о раду. Та повезаност регулисана је и чл. 8–11. Закона о раду, којима је уређен и ближе појашњен „међусобни однос закона, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду”, што је детаљније размотрено у овом броју.

Организовање пословања кроз правну форму друштва капитала врло је „примамљиво” због одвојености правног субјективитета привредног друштва од правног субјективитета командитора/чланова/акционара. Међутим, поменута одвојеност субјективитета, која имплицира и непостојање одговорности командитора/чланова/акционара за обавезе друштва, није ни потпуна ни апсолутна. Један од правних института који може да се примени ради активирања солидарне и апсолутно неограничене одговорности личном имовином чланова за обавезе привредног друштва према повериоцима друштва управо је институт продијања правне личности, којем је посвећен текст у рубрици „Привредно право”.

За одређене радње како наручилаца тако и понуђача прописана је прекршајноправна одговорност, што представља начин да се обезбеди примена и поштовање начела и одредби Закона о јавним набавкама. У рубрици „Јавне набавке” објашњени су прекршаји дефинисани поменутим законом.

Питање уједначене праксе извршитеља намеће се не само као уставна обавеза да се обезбеди право на једнаку правну заштиту већ и као један од услова за њихов опстанак. Самим тим питање како обезбедити усаглашавање праксе поставља се као веома важно, па му је посвећен текст у рубрици „Грађанско право”. У оквиру исте рубрике обрађена је још једна тема из Закона о извршењу и обезбеђењу, а то су последице до којих долази због промене на страни извршног повериоца и извршног дужника.

У завршном делу текста о понављању парничног поступка размотрени су рокови у којима може да се тражи понављање поступка, поступак по предлогу за понављање поступка и понављање поступка пред Врховним судом, као и однос понављања поступка и других ванредних правних лекова.

Због значаја који музеји у савременом свету имају у очувању и интерпретацији културног наслеђа, због чега је оформљена Ноћ музеја и проглашен Међународни дан музеја 18. маја, у рубрици „Поводом” представљени су међународни и национални прописи којима је регулисан рад тих установа, уз посебан осврт на случајеве погрешне процене артефаката. У складу са тим, рубрика „Кад језик пресуди” посвећена је значају интердисциплинарности у анализи и тумачењу музејских експоната, наравно текстуалних, који захтевају сарадњу лингвиста и других научника.

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца” и „Регистар прописа донетих између два броја”.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* – ПРОПИСИ У ПРАКСИ отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа redakcija@legeartis.rs

Пратите нас:

- www.legeartis.rs
- www.propisi.net
- www.ingpro.rs
- www.facebook.com/IngProLegeArtis

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

- 4 Карактеристике и примери међусобног односа Закона о раду, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду
- 13 Повреда радне обавезе као отказни разлог кроз новију судску праксу

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 21 Пробијање правне личности – законска регулатива и дилеме у практичној примени

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

- 27 Прекршајна одговорност у јавним набавкама

УПРАВНО ПРАВО

- 36 Правна природа акта о локацијским условима

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 41 Уједначавање праксе јавних извршитеља
- 45 Прелаз и пренос потраживања у извршном поступку, наставак извршног поступка према наследницима и контролном члану и наступање правних последица отварања стечаја у извршном поступку
- 51 Понављање парничног поступка – трећи део

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 65 Могућности за унапређење положаја особа са инвалидитетом

РУБРИКЕ

- 71 Поводом Међународног дана музеја и манифестације Ноћ музеја
- 84 Кад језик пресуди: Значај форензичке анализе пронађених докумената
- 90 Преглед прописа донетих између два броја
- 92 Календар важења правних аката

Карактеристике и примери међусобног односа Закона о раду, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду

Однос Закона о раду и аутономних извора радног права, као и однос међу самим тим изворима, детаљно је, уз примере из праксе, приказан у овом чланку.

Мр Жељко Албанезе

Уводне напомене

У нашој радноправној регулативи и пракси Закон о раду и даље је најприсутнији и најважнији пропис. После престанка важења Закона о систему плата запослених у јавном сектору, Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и Закона о запосленима у јавним службама (објављено у „Службеном гласнику РС” бр. 17/2025), Закон о раду остаје базични пропис не само за реални сектор већ и за већи део јавног сектора (јавне службе, јавна предузећа, агенције). За послодавце у наведеним секторима, који су упућени на примену Закона о раду, регулисање права, обавеза и одговорности из радног односа, односно по основу рада устројено је интерним актима, који морају да буду у сагласности са одредбама Закон о раду. Та повезаност регулисана је и чл. 8–11. Закона о раду, којима је уређен и ближе појашњен „међусобни однос закона, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду”, што је у наставку детаљније размотрено.

Хијерархија прописа и аката из области радних односа

Закон о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: Закон) представља матични и базични закон којим су уређени радно право и радни

односи у домаћем законодавству. У Закону су дефинисани права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада, у складу с ратификованим међународним конвенцијама. У складу са тим законом, права, обавезе и одговорности из радног односа код послодаваца уређују се на основу:

- посебног колективног уговора,
- колективног уговора код послодавца,
- правилника о раду или
- уговора о раду.

Међусобни однос Закона, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду јесте хијерархијски, тако да колективни уговори, правилници о раду и уговори о раду не могу да садрже одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени Законом. Може се додати и да је однос Закона о раду и посебних закона (којима су регулисани радни односи државних службеника, запослених у просвети нпр.) однос општег према посебном, при чему важи правило *Lex specialis derogat legi generalis*. Дакле, посебан закон је специјалан закон и има јачу правну снагу од Закона о раду. Међутим, уколико посебан закон не садржи посебан пропис, онда се примењују одговарајуће одредбе Закона о раду, када постоји његова супсидијарна примена.

После Закона прво су издвојени „**посебни колективни уговори**”, који се закључују за одређену делатност за територију Републике Србије. Они представљају директну везу између Закона и послодаваца који припадају конкретној делатности, с тим што не могу да садрже одредбе којима се запосленима дају мања права од законских, али и интерна акта код послодавца не могу да садрже одредбе ко-

Типичан пример када послодавци својим актима омогућавају запосленима већа права од законских јесте и обрачун тзв. минулог рада. Наиме, чланом 108. став 1. тачка 4) Закона утврђено је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду по основу временаведеног на раду за сваку пуну годину рада, остварену у радном односу **код послодавца** (даље: минули рад) – најмање 0,4% од основице. Имајући у виду да је чланом 8. став 2. Закона утврђено да општим актом могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених Законом, одредбама општег акта (колективни уговор или правилник о раду) може да се утврди и већи проценат од 0,4% по години рада, који је остварен у радном односу код послодавца, као и дужи период за обрачун минулог рада од периода утврђеног Законом, на пример, све времеведено у радном односу (Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број 011-00-244/2017-02 од 27. 9. 2017).

Када је у питању „минули рад”, Посебан колективни уговор за државне органе („Сл. гласник РС” бр. 38/2019, 55/2020 и 44/2023) прописује право запосленог на додатак на основу плату у висини од 0,4% основне плате за сваку навршену годину стажа у радном односу у државном органу, органу аутономне покрајине и органу локалне самоуправе, независно од тога у ком органу је запослени радио и да ли је орган у ком је радио у међувремену променио назив, облик организовања или је престао да постоји (члан 34). Тај Посебан колективни уговор није супротан Закону нити је Уставни суд утврдио његову несагласност са Законом. Тај акт је признао више права запосленом у материји која може да се регулише општим актом јер правило из члана 108. Закона о увећањима зараде није императивне већ диспозитивне природе (императивна правила општим актом не могу да се мењају) (Пресуда Врховног касационог суда Рев2. 3341/22 од 13. 10. 2022).

Други пример омогућавања запосленима повољнијих услова рада из члана 8. Закона

јесте регулатива исплате отпремнине „технолошком вишку”. Наиме, у члану 158. Закона прописана је обавеза послодавца да пре оконча уговора о раду, у смислу члана 179. став 5. тачка 1) тог закона, запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. Висина отпремнине утврђује се општим актом или уговором о раду, с тим што не може да буде нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код којег остварује право на отпремнину. То значи да колективним уговором може да се утврди већа отпремнина по годиниведеној у радном односу код послодавца код којег остварује право на отпремнину од отпремнине која је утврђена у складу с чланом 158. Закона. Према томе, у случају када услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла, колективним уговором код послодавца може да се утврди право на отпремнину запосленог у Републици, на пример, у висини 50% од просечне зараде, под условом да је то повољније право запосленог у односу на законско решење.

Као што је већ напоменуто, **императивна правила не могу да се мењају општим актом, а за то је типичан пример регулатива „отказног рока” у Закону.** Конкретно, у члану 178. Закона утврђено је да запослени има право да послодавцу откаже уговор о раду у писаном облику најмање 15 дана пре дана који је навео као дан престанка радног односа (отказни рок). Општим актом или уговором о раду може да се утврди дужи отказни рок, али не дужи од 30 дана. Према томе, отказни рок од 30 дана из члана 178. Закона императивног је карактера, односно исти члан не дозвољава да се општим актом или уговором о раду запослени обавезе на дужи отказни рок од 30 дана. Општи акт или уговор о раду који предвиђа дужи отказни рок у супротности је с наведеном одредбом Закона, па таква одредба не обавезује запосленог већ се непосредно примењује Закон, сагласно чл. 8. и 9. тог закона.

Повреда радне обавезе као отказни разлог кроз новију судску праксу

Повреда радне обавезе сврстава се у дисциплинске отказне разлоге, при чему мора да буде скривљена, а идентификује се по начину, времену и месту извршења. У наставку су представљени неки карактеристични примери повреде радне обавезе из новије судске праксе.

Кривица приликом повреде радне обавезе

Пресуда Врховног касационог суда Рев2. 1264/21 од 6. 12. 2022:

Кривица је основ одговорности у случају повреде радне обавезе, али није сваки степен кривице довољан разлог за престанак радног односа. За одговорност запосленог одлучно је постојање умишљаја или крајње (грубе) непажње.

Из образложења:

Послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе ако несавесно или немарно извршава радне обавезе, као и ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду (тачка 5), сходно одредби члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/05, 61/05... 75/14).

Према одредби члана 6. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених НН АД, закљученог дана 30. 7. 2014. године, несавесно и немарно извршавање радних обавеза је извршавање радних обавеза при чему запослени не поступа у складу са обавезама из описа послова свог радног места, не придржава се упутстава за рад у својој радној јединици (технолошког поступка, наредби, саопштења итд.), не показује уобичајену пажњу која се очекује од просечног запосленог и не понаша се као добар домаћин, иако је морао да буде свестан штетних последица таквог понашања.

Одредбом члана 19. тачка IV Уговора о раду број .../... од 6. 4. 2015. године уговорено је да послодавац може запосленом да откаже уго-

вор о раду због повреде радне обавезе, и то неблаговременог, несавесног и немарног извршавања радних обавеза.

Како је из изјава запослених електричара који су вршили поправку предметног возила утврђено да им је тужилац дао налог да провере исправност алтернатора и да их је више пута обилазио док су радили на поправци алтернатора, те да су након замене акумulatorа и поправке алтернатора извршили пробу алтернатора у присуству тужиоца и установили да је исправан, правилно налазе нижестепени судови да се у конкретном случају не може закључити да је тужилац поступао противно обавезама свог радног места, односно да је пропустио да контролише поправку возила Такође, имајући виду да је квар у конкретном случају отклоњен поправком носача алтернатора и уградњом нових каишева, правилна је и оцена апелационог суда да тужени током првостепеног поступка није доказао да се узрок кидања каишева налази само и искључиво у радњама тужиоца, односно пропуштању предузимања радње, који је притом спорном приликом поступао по пријави везаној за проблем са алтернатором, а не и за покидане каишеве. Следи наведеног, правилно су нижестепени судови закључили да у конкретном случају нису били испуњени услови за престанак радног односа тужиоцу због повреде радне обавезе учињене његовом кривицом, с обзиром на то да тужилац критичном приликом није намерно извршио повреду радне обавезе нити је повреду учинио из крајње (грубе) непажње.

Кривица је основ одговорности у случају повреде радне обавезе, али није сваки степен кривице довољан разлог за престанак радног односа. За одговорност тужиоца, као запосленог, одлучно је постојање умишљаја или крајње (грубе) непажње, а тога у конкретном

ганизацију рада и пословања туженог послодавца у вези са испуњењем уговорних и других обавеза из радног односа које се односе и на начин поступања након обављеног посла, што представља повреду радне обавезе прописану Правилником о раду туженог и Уговором о раду. Утврђена повреда радне обавезе је довољан разлог за престанак радног односа отказом од стране послодавца, при чему суд није овлашћен да цени оправданост изречене мере већ је овлашћен само да утврди да ли је запослени својом кривицом учинио радњу која му се ставља на терет и да ли је та радња уговором о раду или општим актом послодавца утврђена као повреда радне обавезе која представља основ за престанак радног односа.

Стога не стоје наводи ревизије да повреда радне обавезе која се тужиљи ставља на терет оспореним решењем не изискује изрицање мере отказа уговора о раду и да избор дисциплинске мере није у диспозицији послодавца. Искључиво је послодавац овлашћен да, сагласно члану 179. Закона о раду, одлучи да ли ће запосленом отказати уговор о раду ако су испуњени услови прописани законском одредбом. Тужени је тужиљи, у складу с чланом 180. Закона о раду, доставио образложено упозорење на постојање разлога за отказ уговора о раду. Не стоје ни наводи да је решење о отказу уговора о раду незаконито јер у диспозитиву не садржи опис извршења повреде радне обавезе, и то зато што образложење решења садржи радњу, место и време извршења повреде радне обавезе.

Субјективни рок за отказ уговора о раду

Пресуда Врховног касационог суда Рев2. 2754/21 од 15. 9. 2022:

Субјективни рок из члана 184. став 1. Закона о раду не почиње од сазнања за релевантне чињенице од стране било ког лица запосленог код послодавца већ од дана сазнања директора, односно запосленог којег он овласти да одлучује о правима, обавезама и одговорностима из радног односа.

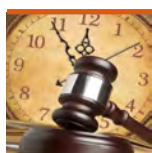
Из образложења:

Неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права. Одредбу члана 184. став 1. Закона о раду треба тумачити и применити повезано са одредбом члана 192. став 1. истог закона, којом је уређено изворно и изведено овлашћење за одлучивање о правима, обавезама и одговорностима из радног односа. Одредбом члана 192. став 1. Закона о раду прописано је, између осталог, да о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује у правном лицу директор или запослени којег он овласти. Дакле, субјективни рок из члана 184. став 1. Закона о раду не почиње од сазнања за релевантне чињенице од стране било ког лица запосленог код послодавца (у конкретном случају би то био орган контроле рада у сектору) већ од дана сазнања директора, односно запосленог којег он овласти да одлучује о правима, обавезама и одговорностима из радног односа запосленог. Супротно ревизијским наводима, дан сазнања директора дирекције може да се узме као дан сазнања послодавца и почетак тока застарелости јер је директор дирекције по својој позицији и овлашћењу сачинио извештај о учињеној повреди и тиме иницирао поступак утврђења дисциплинске одговорности тужиоца (на основу чињеница које је утврдио орган за контролу рада туженог). Зато је правилна оцена нижестепених судова да се као дан сазнања туженог за повреду радне обавезе узима 21. 1. 2013. године, када је директор дирекције малопродаје сачинио извештај, који је доставио Дирекцији за корпоративну заштиту, након чега је регионални менаџер малопродаје туженог 16. 2. 2013. године дао сагласност да престаје потреба за даљим ангажовањем тужиоца због учињених пропуста у раду и непоштовања стандарда рада, а затим ту сагласност доставио директору Функције за организациона питања, као изворно овлашћеном лицу у смислу члана 192. став 1. Закона о раду, који је донео упозорење од 11. 3. 2013. године и решење од 23. 4. 2013. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду због пропуста почињених 26. 12. 2012. године. С обзиром на то да је субјективни рок од три месеца почео да тече 21. 1. 2013. године, предметно решење од 23. 4. 2013. године донето је по протеклу субјективног рока, предвиђеног чланом 184. став 1. Закона о раду.

Пробијање правне личности – законска регулатива и дилеме у практичној примени

Услови који треба да буду испуњени да би чланови друштва, који по самом закону нису солидарно одговорни за обавезе друштва, могли да буду одговорни по основу пробијања правне личности анализирани су у продужетку, при чему је указано на релевантну судску праксу, али и одређене недоумице у примени тог правног института.

Јована Јовановић,
адвокат

Увод

Организовање пословања кроз правну форму друштва капитала (друштво са ограниченом одговорношћу, акционарско друштво, иступање у својству командитора у командитном друштву) врло је „примамљиво” због одвојености правног субјективитета привредног друштва од правног субјективитета командитора/чланова/акционара. Међутим, поменута одвојеност субјективитета, која имплицира и непостојање одговорности командитора/чланова/акционара за обавезе друштва, није ни потпуна ни апсолутна.

Један од правних института који може да се примени ради активирања солидарне и апсолутно неограничене одговорности личном имовином командитора/чланова/акционара за обавезе привредног друштва према повериоцима друштва управо је институт пробијања правне личности.

„Подизање корпоративног вела” према Закону о привредним друштвима

Пробијање правне личности, иако већ дужи низ година постоји као именовани институт у законодавству Републике Србије, није довољно, односно скоро уопште заступљено у пракси. Тај институт компанијског

права уређен је само у једној одредби – члану 18. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021 – даље: ЗПД).

Одредбом члана 18. став 1. ЗПД прописано је да командитор, члан друштва са ограниченом одговорношћу или акционар, као и законски заступник тог лица, ако је оно пословно неспособно физичко лице (даље: лице или одговорно лице), који злоупотреди правило о ограниченој одговорности одговара за обавезе друштва неограничено, својом личном имовином. Дата одредба је превише општа, па би под њу теоретски могла да се подведе свака злоупотреба правила о ограниченој одговорности која је учињена од стране одговорних лица. Ипак, имајући у виду последице које би биле проузроковане „подизањем корпоративног вела”, предметну одредбу требало би тумачити довољно рестриктивно како не би био нарушен елементарни принцип пословања и одговорности за обавезе када су у питању друштва капитала, с тим што је неопходно успоставити правичност у случају озбиљне, очигледне и с намером учињене злоупотребе правила о ограниченој одговорности од стране одговорних лица, а на штету поверилаца привредног друштва.

У одредби члана 18. став 2. ЗПД децидирано су наведене ситуације када се сматра да постоји злоупотреба правила о ограниченој одговорности, тако да ће она постојати уколико одговорно лице поступи на неки од прописаних начина:
1) употреби друштво за постизање циља који му је иначе забрањен;

Чињеница је да се потраживања на основу веродостојних исправа у извршном поступку увек оспоравају приговором, скоро без изузетка, тако да се након тога поступак наплате потраживања пролонгира некада и више године, изузев уколико постоји основ за одбацивање приговора. Поставља се питање како поверилац може да обезбеди наплату свог потраживања у наведеној ситуацији, имајући у виду да је очигледно исти не може неспорно да се сматра повериоцем до правоснажног окончања судског поступка по приговору привредног друштва.

Закључак

У пракси је најчешће случај да се питање одговорности члана привредног друштва поставља када су у питању једночлана привредна друштва, при чему тај један члан поседује 100% удела/акција у основном капиталу друштва, па самим тим апсолутно управља пословањем друштва. Истовремено постоји претпоставка да чланови с мањим уделом у привредног друштву, који немају могућност да утичу на доношење одлука и управљање

друштвом, објективно скоро да не могу да злоупотребе правило о ограниченој одговорности. Исти би својим (не)поступањем пре могли да нанесу штету привредном друштву, али не и повериоцима друштва. Међутим, покретање судског поступка за пробијање правне личности и одлучивање да се игнорише правна заштита коју пружа одвојеност правног субјективитета привредног друштва од правног субјективитета командитора/члана/акционара, али и да се иста отклони, односно „подигне корпоративни вео” и одговорност за обавезе друштва прошири и на тужено одговорно лице, има смисла само када командитор/члан/акционар који је означен као тужени поседује личну имовину из које би поверилац могао да наплати постојеће потраживање према привредном друштву.

Иако је интенција законодавца да у што већој мери буду обезбеђена правна средства ради заштите и намирања потраживања које повериоци имају према друштвима капитала, пракса показује да и сама законска решења имају недостатке који произлазе из опште и непрецизне законске регулативе, али и да иста није могуће увек применити услед реалних околности.

Ендноте

¹ Закон о уређењу судова („Сл. гласник РС” бр. 10/2023, у одредби члана 27. став 1. тачка 3) прописује: *Привредни суд суди у првом степену у спору који произлази из примене Закона о привредним друштвима или примене других прописа о*

организацији и статусу привредног субјекта, као и у спору о примени прописа о приватизацији и хартији од вредности.

² Одлуке које су јавно објављене и доступне на интернет страници <https://www.vrh.sud.rs>.

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 2.000 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Прекршајна одговорност у јавним набавкама

За одређене радње како наручилаца тако и понуђача прописана је и прекршајноправна одговорност, што представља начин да се обезбеди примена и поштовање начела и одредби Закона о јавним набавкама.

Марина Аксентијевић,
дипл. правник са дугогодишњим
искуством у јавним набавкама

Прекршаји и кривично дело у вези са јавним набавкама

Прекршај је противправно дело које је законом или другим прописом надлежног органа одређено као прекршај и за које је прописана прекршајна санкција.

Кривично дело је оно дело које је законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено.

Члановима 236. и 237. Закона о јавним набавкама прописане су радње наручилаца и понуђача које представљају прекршај у јавним набавкама, док је чланом 228. Кривичног закона РС прописано кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком. Наиме, наведеним чланом Кривичног закона прописано је следеће:

„(1) Ко у вези са јавном набавком поднесе понуду засновану на лажним подацима, или се противно закону договара са осталим понуђачима, или предузме друге противправне радње у намери да тиме утиче на доношење одлука наручиоца јавне набавке, казниће се затвором од шест месеци до пет година.

(2) Казном из става 1. овог члана казниће се и лице које у наручиоцу јавне набавке, искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог овлашћења или невршењем своје дужности крши закон или друге прописе о јавним набавкама и тиме проузрокује штету јавним средствима.

(3) Уколико је дело из ст. 1. и 2. овог члана учињено у вези са јавном набавком чија вред-

ност прелази износ од сто педесет милиона динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до десет година.

(4) Учинилац из става 1. овог члана који добровољно открије да се понуда заснива на лажним подацима или на недозвољеном договору са осталим понуђачима, или да је предузео друге противправне радње у намери да утиче на доношење одлука наручиоца пре него што он донесе одлуку о додели уговора, може се ослободити од казне.”

Прекршаји наручилаца

Чланом 236. Закона о јавним набавкама прописане су **радње наручилаца** које представљају прекршаје у јавним набавкама. Према том члану Закона казниће се за прекршај наручилац ако:

1) Врши поделу предмета набавке на више набавки с циљем избегавања примене одредаба тог закона или одговарајућих правила поступка јавне набавке (чл. 29–35).

Наведени прекршај односи се на повреду одредаба чланова 29–35. Закона о јавним набавкама, које су садржане у поглављу 10. Закона, у ком је прописан начин одређивања процењене вредности јавне набавке. Међутим, за радњу таквог прекршаја од значаја је и члан 27. Закона, којим су прописани вредносни лимити (прагови) до којих се одредбе Закона о јавним набавкама не примењују. Наиме, уколико је вредност набавке испод вредности тих прагова, наручилац није у обавези да примењује Закон, односно није дужан да спроводи поступке јавних набавки који су одређени чланом 51. Закона.

поступка када, поступајући у оквиру својих надлежности, утврде да је учињена повреда Закона о јавним набавкама која може да буде основ за прекршајну одговорност.

Застарелост покретања и вођења прекршајног поступка наступа протеком три године од дана учињеног прекршаја из чланова 236. и 237. Закона о јавним набавкама. Дакле, рокови застарелости исти су за прекршаје прописане за наручиоце и за понуђаче.

Процес јавне набавке подразумева три основне фазе: планирање, спровођење поступка јавне набавке и извршење уговора о јавној набавци. У свакој од наведених фаза могу да се појаве одређене неправилности. Све неправилности и не-

законитости у току самог поступка јавне набавке могу да се оспоравају захтевом за заштиту права. Међутим, за одређене радње како наручилаца тако и понуђача прописана је и прекршајноправна одговорност, што представља начин да се обезбеди примена и поштовање начела и одредби Закона о јавним набавкама.

Такође је важно да процесуирање прекршаја буде делотворно, односно да органи који покрећу и спроводе прекршајни поступак буду ефикасни, тако да постоји ефикасност и у санкционисању прекршајних радњи. Једино на тај начин може да се допринесе сузбијању противправних понашања у области јавних набавки.

WWW.PROPISI.NET

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција *Моје каматне стоје*, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За прејимлашћу и групе информације пишишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовишите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Правна природа акта о локацијским условима

Од правне природе локацијских услова зависи много тога: поступак у ком се доносе, форма самог акта, правна средства која странка може да улаже против локацијских услова, уколико њима није задовољна, и друго. Зато је врло важно знати којој врсти правних аката припадају локацијски услови и која се правила примењују на њих, па је наведеној теми посвећен овај чланак.

Саша Кулић, дипл. правник,
виши саветник у Министарству пољо-
привреде, шумарства и водопривреде
– Републичкој дирекцији за воде

Планирање и изградња објеката у функцији је стварања услова за живот, рад и привредни развој, па стога представља једну од најважнијих активности, али и најделикатнијих поступака у свакој земљи. С обзиром на то да се ради о објектима од чврстог материјала, односно трајним објектима, неопходно је да њихова изградња испуњава не само техничке услове у складу с прописима којима је уређена градња објеката, већ и урбанистичке услове, услове заштите животне средине и многе друге. То подразумева вођење више поступака, од којих је један главни, а остали су споредни (акцесорни) поступци. Но, сви ти поступци имају један исти циљ: прибављање документације неопходне за изградњу неког објекта како би објекат могао да се изгради у складу с прописима. Вођење више поступака, с друге стране, значи учешће више различитих органа, односно субјеката који имају јавноправна овлашћења. Они доносе акта из своје надлежности, који се обједињују код органа који води главни поступак, па тај орган на основу прикупљене документације одлучује о томе да ли су испуњени услови за изградњу неког објекта или нису. Тек ако су сви ти услови испуњени, може да се приступи градњи објекта.

Један од аката у поступку прибављања документације за изградњу објекта јесте и акт о локацијским условима. У управној пракси више пута постављено је питање правне при-

роде тог акта, па је из тог разлога наведеном акту посвећен овај чланак. Од правне природе локацијских услова зависи много тога: поступак у ком се доносе, форма самог акта, правна средства која странка може да улаже против локацијских услова, уколико њима није задовољна, и друго. Зато је врло важно знати којој врсти правних аката припадају локацијски услови и која се правила примењују на њих.

Издавање и садржина акта о локацијским условима прописани су чланом 53а Закона о планирању и изградњи. Према одредби из става 1. тог члана, локацијски услови садрже све урбанистичке, техничке и друге услове и податке потребне за израду идејног пројекта, пројекта за грађевинску дозволу и пројекта за извођење, у складу с поменутиим законом, а издају се за катастарску парцелу која испуњава услове за грађевинску парцелу. Већ из дате одредбе види се да законодавац не каже шта су локацијски услови већ шта садрже и за шта се издају. На тај начин избегава да се одреди у погледу правне природе локацијских услова и странкама (али и службеним лицима која воде поступке издавања локацијских услова) оставља широко поље могућих тумачења и правних схватања, што у пракси и представља посебан проблем. У наставку текста, следом њихове садржине, настојали смо да што приближније одредимо правну природу локацијских услова анализом осталих (иначе бројних) одредби Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/2009, 81/2009 – исправка, 64/2010 – УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – УС, 50/2013 – УС, 98/2013 – УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018,

но након тога. Надамо се да је Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у међувремену еволуирало у схватању правне природе локацијских услова јер је став, изражен кроз одговор на постављено питање, потпуно неодржив.

Претходна анализа не пружа поуздан и чврст ослонац за закључак каква је правна природа локацијских услова. **Заправо, са сигурношћу може да се каже само то да локацијски услови нису управни акт, нису управна радња, нити јавна исправа.** Зна се шта садрже, ко их доноси, као и да се доноси у поступку обједињене процедуре и у ком року, али се заправо не зна шта су заправо локацијски услови. Посебан проблем представља и однос поступка у ком се издају локацијски услови према ЗУП-у. Из норми Закона којима је уређен поступак издавања локацијских услова не види се да ли службена лица која издају локацијске услове, као ни она која издају услове од стране имаоца јавних овлашћења, поступају по правилима ЗУП-а или по неком другом закону, односно да ли је издавање локацијских услова управна ствар или није. Подсећамо на то да је чланом 3. ЗУП-а прописано да се тај закон примењује на поступање у свим управним стварима, а да поједина питања управног поступка могу посебним законом да се уреде само ако је то у појединим управним областима неопходно, ако је то у сагласности са основним начелима одређеним тим законом и не смањује ниво заштите права и правних интереса странака зајемчених тим законом.

Од помоћи нису ни подзаконска акта. Тако, на пример, члан 13. Уредбе има наднаслов „Ближе уређење поступка издавања локациј-

ских услова”, али из садржине тог члана види се да је њиме само прописана обавеза надлежног органа и имаоца јавних овлашћења да на својој интернет страници објаве износе стварних трошкова за издавање и објављивање локацијских услова и услова за пројектовање и прикључење, тако да садржина тог члана не одговара наднаслову. У прописима којима је нормирано издавање локацијских услова нема чак ни норме која би упућивала на примену правила општег управног поступка.

У таквој ситуацији не преостаје ништа друго до да се констатује да су локацијски услови специфичан акт, акт *sui generis*. То налаже посебну позорност приликом издавања локацијских услова јер све што излази из оквира стандардног има специфичну логику и ствара сопствену праксу, посебно када се има у виду тако осетљива област као што је планирање и изградња објеката. Из прописа којима је уређена материја издавања локацијских услова не може да се утврди у коју врсту поступка се сврстава издавање локацијских услова, што би значајно олакшало утврђивање њихове правне природе.

Проблем одређивања правне природе локацијских услова нема само теоријски већ и практични значај. Са искуством од једне деценије у примени обједињене електронске процедуре, уз приличну дозом емпиријске уверености, можемо да укажемо на оне делове те процедуре у којима су се појавиле мањкавости и проблеми, с којим се суочавају органи који је спроводе, што би могло да помогне у проналажењу бољих решења. Но, с обзиром на обимност теме, томе треба посветити посебан чланак.

Уједначавање праксе јавних извршитеља

Пракса јавних извршитеља не само да није уједначена већ је врло разнолика, па није ретко да се у истој ствари доносе и супротне одлуке, тако да су у овом чланку анализирани могући начини усаглашавања, односно унутрашње и судско усаглашавање праксе извршитеља.

Божидар Вујичић,
судија ВКС у пензији

Увод

Устав Републике Србије¹ у члану 36. став 1. јемчи право на једнаку заштиту права пред судовима, другим државним органима, имаоцима јавних овлашћења и органима аутономне покрајине и јединицама локалне самоуправе (даље: Орган). То подразумева да свако може да очекује у поступку пред Органом, у ком се одлучује о неком његовом праву или обавези, да ће тај орган у истој или сличној чињенично-правној ситуацији донети исту или сличну одлуку. Због тога се исход поступка, односно коначна одлука по правилу могу и предвидети. У ситуацији када је стање такво, говори се да је пракса Органа усаглашена, односно да постоји правна сигурност.

Да би могло да се говори о усаглашеној и уједначеној пракси Органа, и он мора да задовољи неке услове. Пре свега, мора да буде образован на основу закона. Такође, мора да буде независан, тј. да у његов рад нема мешања других органа власти. Коначно, мора да је непристрасан, односно да у његовом раду нема предрасуда или унапред утврђеног става према учесницима поступка. Подразумева се да Орган мора да одлучује о правима и обавезама странака у поступку².

Узевши у обзир све поменуте критеријуме и елементе може да се закључи да је Закон о извршењу и обезбеђењу³ (даље: Закон) јавне извршитеље (даље: извршитељи) установио као Орган у претходно наведеном смислу. Такав закључак не може да се доведе у питање

без обзира на то што се спорадично износе мишљења да извршитељи ни о чему не одлучују већ само спроводе већ донете одлуке. Довољно је да се има у виду да извршитељи доносе низ битних одлука током поступка, као нпр. одлуку о одређивању извршења, одлагању извршења, обустави извршења, окончању поступка, трошковима поступка итд., па да се покаже да су таква мишљења неприхватљива, односно да извршитељи одлучују о правима и обавезама. Отуда се и на њих примењује уставно начело о праву на једнаку правну заштиту. Како је битна претпоставка за остваривање тог права уједначена пракса Органа, следи једини могући закључак: извршитељи су дужни да у истим чињенично-правним ситуацијама доносе исте одлуке, тј. да имају уједначену праксу.

Није потребна никаква дубља анализа одлука извршитеља да би се извео недвосмислен закључак да њихова пракса не само да није уједначена већ је врло разнолика, па није редак случај да се у истој ствари доносе и супротне одлуке. О томе врло често говоре и средства јавног информисања, па чак и ако се занемари њихово често тенденциозно извештавање. Појаве неусаглашених одлука забрињавају не само својом бројношћу већ и често суштинском разликом. Тако су уочене бројне супротне одлуке када је реч о институту приговора трећег лица, начелу сразмере и недозвољености извршења, затим о одлагању извршења, све до различитих ставова о окончању самог поступка. Извршитељи су још увек новина у нашем правном систему, уведени су Законом из 2011. године. Суочавају се с великим критикама и обичне, а и стручне јавности, што је донекле и разумљиво имајући у виду посао којим се баве. Њихова неједнака пракса само је још један разлог више за критику, и то не само њиховог рада у конкретним

Закључак

Уједначена пракса извршитеља нужна је као услов за једнаку заштиту пред Органом, али је и због природе посла којим се извршитељи баве један од битних услова за њихов

опстанак у правном систему. У том циљу неопходно је да се, уз све остало што је наведено, институционално створи могућност да Врховни суд кроз изузетну ревизију одлучује и о поступцима извршења.

Ендноте

¹ „Службени гласник РС” бр. 98 /2006 и 115/2021.

² Ови ставови о Органу изражени су од стране Европског суда за људска права у низу одлука о примени чл. 6. Европске конвенције (право на правично суђење).

³ „Службени гласник РС” бр. 106 /2015... 54/2019.

⁴ „Службени гласник РС” бр. 105/2016 и 98/2020.

⁵ „Службени гласник РС” бр. 19/2018.

⁶ „Службени гласник РС” бр. 25/2023.

⁷ „Службени гласник РС” бр. 98/2006 и 115/2021.

⁸ „Службени гласник РС” бр. 109/2007... 92/2023.

⁹ „Службени гласник РС” бр. 72/2011... 10/2023.

Прелаз и пренос потраживања у извршном поступку, наставак извршног поступка према наследницима и контролном члану и наступање правних последица отварања стечаја у извршном поступку

Честе су ситуације у пракси да током поступка дође до промена на страни извршног повериоца и извршног дужника, па да се поступак настави против лица која нису била иницијално означена у својству странке.

Ивана Живковић,
дипломирани правник с
положеним правосудним испитом

Прелаз и пренос потраживања у извршном поступку

Начело диспозиције једно је од основних начела у извршном поступку. Носилац извршне или веродостојне исправе оптира да ли ће покренути извршни поступак или не, да ли ће потраживање остварити у целости или делимично, да ли ће на основу споразума са извршним дужником одложити извршење или једноставно повући предлог за извршење. Извршни поверилац искључиво је надлежан да диспонира својим правом.

Још једно начело на ком се темељи извршни поступак је начело формалног легалитета. Одредбом члана 5. Закона о извршењу и обезбеђењу прописано је да су при одлучивању о предлогу за извршење суд и јавни извршитељ везани извршном и веродостојном исправом. У тој ситуацији суд и јавни извршитељ дужни су да, када су испуњени, законом прописани, услови, на основу извршне или веродостојне исправе одреде извршење без испитивања законитости и правилности извршне исправе. Такав вид оцене и испитивања судских одлука може да спроведе само непосредно виши надлежни суд. Уколико би се у извршном поступку вршило испитивање законитости и правилности извршне исправе, то би водило правној несигурности. Управо из тог разлога прилаже се извршна исправа која је снабдевена клаузулом извршности, чему најчешће

поступка који су настали у поступку против извршног дужника, као стечајног дужника, представљају трошкове стечајне масе и могу да се спроводе.

Уколико предлог за извршење на основу извршне или веродостојне исправе буде поднет након отварања стечајног поступка, одбациће се као недозвољен, осим извршења која се односе на обавезе стечајне масе и трошкова стечајног поступка. У већ цитираној законској одредби члана 29. Закона о извршењу и обезбеђењу прописано је да ће се извршни поступци који су прекинути по сили закона наставити након постављања привременог заступника и пре него што престане разлог због ког је прекинут. То не важи за прекид поступка који је настао наступањем правних последица стечајног поступка. Када над извршним повериоцем, као привредним субјектом, наступе правне последице отварања стечајног поступка, након прекида, када стечајни управник преузме поступак, извршни поступак биће настављен. Другачија је ситуација када правне

последнице отварања стечајног поступка наступе над извршним дужником, па се тада извршни поступак прекида.

Закључак

Као што се може закључити из претходно наведеног, иако извршни поступак иницира одређени поверилац против одређеног дужника, неретке су ситуације да током поступка дође до промена правног субјективитета и на страни извршног повериоца и извршног дужника. Иако је идеја извршног поступка вршење пресије на извршног дужника да се намири повериочево потраживање, као и да се у складу с начелом хитности што ефикасније спроведе извршење, често се може догодити да се привремено обустави предузимање процесних радњи у извршном поступку. Када су испуњени законски услови, може да дође до сукцесије и да се поступак настави и против лица која нису била иницијално означена у својству странке.

Понављање парничног поступка – трећи део

У завршном делу теме које су размотрене су рокови у којима може да се тражи понављање поступка, поступак по предлогу за понављање поступка и понављање поступка пред Врховним судом, као и однос понављања поступка и других ванредних правних лекова.

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

Драгана Марчетић,
судија Апелационог суда у Београду

Рокови у којима може да се тражи понављање поступка

Предлог за понављање поступка (члан 428. Закона о парничном поступку) подноси се у року од 60 дана, и то:

- 1) у случају из члана 426. т. 1) и 2) тог закона – од дана када је одлука достављена странци;
- 2) у случајевима из члана 426. тачка 3) тог закона, ако је у поступку као тужилац или тужени учествовало лице које не може да буде странка у поступку – од дана када је одлука достављена том лицу, а ако странку која је правно лице није заступало овлашћено лице или ако парнично неспособну странку није заступао законски заступник – од дана кад је одлука достављена странци, односно њеном законском заступнику, али ако законски заступник, односно пуномоћник странке није

предмету у ранијој фази поступка (одлучујући о жалби туженог на решење о привременој мери), пре доношења побијане одлуке.

Следом изложеног, по становишту Врховног суда, предлог туженог за понављање ревизијског поступка, поднет из разлога предвиђеног чланом 426. тачка 1) ЗПП, није основан јер тај судија није морао да буде искључен у ревизијском одлучивању, с обзиром на то да нису испуњени услови за то, прописани одредбом члана 67. став 1. тачка 6) ЗПП, нити је пак решењем суда био изузет у смислу става 2. истог члана.

(Решење Врховног суда Рев. 25315/23 од 24. 4. 2024) – из базе судске праксе ИНГ-ПРО

Однос понављања поступка и других ванредних правних лекова

Чланом 434. Закона о парничном поступку прописано је поступање суда и редослед радњи у поступку у случају да странке, осим захтева за понављање поступка, против исте одлуке уложе и друге ванредне правне лекове.

У случајевима у којима странка изјави **ревизију и истовремено или после** тога поднесе предлог за понављање поступка суд ће решењем одлучити који ће поступак да настави, а с којим ће да застане, узимајући у обзир све околности, а нарочито разлоге због којих су оба правна лека поднета и доказе које су странке предложиле (чл. 434). У случајевима у којима странка поднесе предлог за понављање поступка и после тога изјави ревизију суд ће по правилу да застане с поступком по ревизији до окончања поступка поводом предлога за понављање поступка, осим ако нађе да постоје озбиљни разлози да поступи друга-

чије. Одредбе ст. 1. и 2. датог члана сходно ће да се примењују и ако јавни тужилац подигне захтев за преиспитивање правоснажне пресуде, а странка пре, истовремено или после тога поднесе предлог за понављање поступка.

Према чл. 435. решење из члана 434. став 1. Закона доноси првостепени суд ако предлог за понављање поступка стигне првостепеном суду пре него што је предмет поводом ревизије упућен Врховном касационом суду. Ако предлог за понављање поступка стигне пошто је предмет поводом ревизије упућен Врховном касационом суду, решење из члана 434. став 1. истог закона доноси Врховни касациони суд према чл. 435. Решење из члана 434. став 2. тог закона доноси првостепени суд, осим ако је предмет, у време када ревизија стигне првостепеном суду, поводом предлога за понављање поступка упућен суду вишег степена ради доношења одлуке (члан 433. став 1), када решење доноси суд вишег степена. Против решења суда из ст. 1. и 2. наведеног члана није дозвољена жалба.

Закључак

Правни институт понављања поступка није нов у нашем правном систему, већ је деценијама у примени, а да притом није мењан у битном. Међутим, и даље може да изазива недоумице у пракси. Ради се о ванредном правном леку који је строго формалан, па предлог мора да испуњава све законом предвиђене елементе. Предлози нису увек јасни и уредни, па изнета судска пракса може да понуди смернице за поступање. Одлучивање суда такође је захтевно, поготово када о предлогу одлучује судија који није донео одлуку у поступку који се понавља.

Могућности за унапређење положаја особа са инвалидитетом

У тексту су анализирани активности надлежних органа у вези са положајем инвалида, затим правна регулатива и њени недостаци, као и услови и бенефити за запошљавање инвалидних лица, а све у циљу унапређења положаја истих.

Др Душан Рајаковић,

спец. менаџмента
здравствених установа

Тренутно стање у Србији

Ако се пође од дефиниције, особе са инвалидитетом су особе које имају урођена или стечена физичка, ментална, интелектуална или сензорна оштећења која у интеракцији с различитим препрекама могу да отежају њихову пуну и ефективну партиципацију у друштвеној заједници на основу једнакости.

Значајан број, око 1,3 милијарде људи или 16% светске популације, према подацима Светске здравствене организације, суочава се с неком врстом инвалидитета, уз тенденцију пораста тог броја. Главни разлози су демографски трендови, повећање хроничних болести и старење становништва. Од укупног броја, чак 80% особа са инвалидитетом живи у земљама у развоју, док је око 46% старије од 65 година.

Када би се та статистика применила на актуелне податке о броју становника у Републици Србији, може да се говори о потенцијалном броју од око милион грађана с неким обликом инвалидитета. Према последњем попису становништва, 356.404 лица изјаснило се као особе са инвалидитетом, што чини око 5.5% укупног становништва. Иако значајан, чини се да тај број није и реалан, односно да је број особа са инвалидитетом у Србији далеко већи. Претпоставке су да многа инвалидна лица одбијају да се тако и изјасне страхујући пре свега од изопштавања из друштвене заједнице и окружења.

Наведене бројке намећу потребу планског и системског приступа решавању проблема те посебно осетљиве категорије грађана. У односу на полну структуру, број особа са инвалидитетом женског пола већи је у односу на број особа са инвалидитетом мушког пола (58.4% према 41.6%). Подаци последњег пописа показују да проблеме с видом пријављује 116.047 особа, са слухом 90.525, са ходом/пењањем уз степенице 213.885, с памћењем/концентрацијом 62.824, са самосталношћу 84.385 и с комуникацијом 45.477 особа.

У периоду између два пописа дошло је до смањења броја особа са инвалидитетом, што је последица смањења броја становника, али и горенаведених разлога. Однос мушкараца и жена остао је скоро непромењен (бележи се благо повећање броја особа са инвалидитетом женског пола у односу на 2011. годину, када је износио 58.2%). Разлика у броју особа са инвалидитетом између два пописа (2011. и 2022. година) може да буде резултат промењене методологије примењене у пописима, субјективног става испитаника при давању одговора на питања у вези са инвалидитетом, али и чињенице да у последњем попису нису прикупљани подаци за децу млађу од две године, док су за децу узраста од две до четири године прикупљени подаци само у погледу одређених сметњи.

Активности државних органа

Препознајући значај системског приступа унапређењу положаја особа са инвалидитетом, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, уз подршку Популационог фонда Уједињених нација,

така о укупном броју запослених или радно ангажованих особа са инвалидитетом у Републици Србији у Централном регистру обавезног социјалног осигурања.

У пракси је евидентно смањење обухвата краткорочних мера запошљавања за особе са инвалидитетом, попут јавних радова, које се односе на послове с дужим радним ангажовањем и могућношћу његовог наставка. Доминантна тешкоћа је привременост тих решења и даља тенденција послодаваца да не задржавају особе са инвалидитетом на раду након истека мера. Такође, изазов представљају недовољна средства у фонду за примену мера прилагођавања радног места и асистенције на раду, иако за тим постоји потреба и интересовање послодаваца. Нажалост, спровођење мера и активности професионалне рехабилитације особа са инвалидитетом у предузећима у циљу њиховог радног оспособљавања и радно социјалне интеграције није реализова-

но у већем обиму, па је неопходно сагледати узроке и могуће аспекте за унапређење те улоге предузећа, али и деловати ка развоју мера које би омогућиле и друге видове радне интеграције особа са инвалидитетом њиховим преласком из посебних облика запошљавања код другог послодавца. Поред тога, укључивањем у мере активне политике запошљавања које спроводи Национална служба за запошљавање, које су временски ограничене, особе са инвалидитетом губе право на друге новчане субвенције, конкретно право на новчану социјалну помоћ. Из тог разлога изменом прописа требало би омогућити укључивање особа са инвалидитетом у мере активне политике запошљавања без губитка права на новчану социјалну помоћ, што би особама са инвалидитетом омогућило већи степен финансијске сигурности и економског оснаживања за време док мера активне политике запошљавања траје.

WWW.PROPISI.NET

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ“, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар правних аката“ и „Регистар прописа“.

Тренутно се у издању налази преко 2.000 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакодневног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом...” бавићемо се баш тиме – значајним датумима, историјским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом Међународног дана музеја и манифестације Ноћ музеја

У овом тексту приказани су начин рада музеја, прикупљања и процене експоната, уз представљање међународних и домаћих прописа којима је све то регулисано, као и неколико познатих примера из света.

Гледали смо сви Индијану Џонса, филм „Национално благо” или неку другу драмску епопеју у којој радозналци прелазе пола света и пролазе разне авантуре да би пронашли само један вредни комад неке културе, доказ нечијег постојања, драгоценост старог света. Не постоји особа којој археологија није занимљива, односно мистерије сакривене иза комада тканине, оруђа, оружја или остатака тврђава и тамница. Само што у стварном животу није све као на филму. Постоје закони којима је одређено на који начин и ко уопште може да се бави истраживањем, као и они којима је регулисано како се процењује и опходи са артефактима највише вредности, као и како доспевају у установе чији је задатак да их опишу и представе грађанима.

Вредни предмети многих култура нетрагом су нестали, па о начину живота и преломним моментима археолози, историчари и други научници могу само да слуте. Човек је сам у великој мери допринео томе да докази других култура буду уништени у ратним разарањима, уз све оне природне катастрофе које су наносиле штету током времена. На све то колонизација је условила то да богатије земље пре долазе до артефаката на разне начине, па су елементи бројних култура данас у Лувру, Британском музеју у Лондону или у Метрополитану у САД, уместо у матичним земљама,

при чему судски спорови поводом повраћаја присвојених предмета још увек трају.

Појам и улога музеја и друштву

Музеј је установа која се бави чувањем и тумачењем материјалних доказа о човечанству и природи. За разлику од библиотеке, музеји чувају јединствене предмете који служе као основа за истраживања јер су често издвојени из свог првобитног контекста. Оснивају се из различитих разлога – као места за рекреацију, науку, образовање, развој туризма, јачање локалног или националног поноса, па чак и за промовисање идеологија. Иако су музеји веома разноврсни по форми, садржају и функцији, сви имају заједнички циљ: очување и тумачење материјалне културе.

Историја музеја је дуга и разноврсна, а корене вуче из људске потребе за прикупљањем и разумевањем света још пре модерног доба. Како је на сајту Британика¹ наведено, реч „музеј” потиче из класичне антике. У старогрчком језику реч *museum* значила је „седиште муза”, а односила се на место размишљања и филозофске расправе. У римско доба латинска верзија те речи углавном се користила за описивање места као што је био познати Музеј у Александрији, основан од стране Птолемеја

ком-14, откривено је да су влакна у ланеној тканини из средњег века. Научна заједница је прихватила да је реч о фалсификату. Међутим, 2005. године нови налази да је тканина заправо стара између 1.300 и 3.000 година поново је пробудио сумњу у стручњацима да је покров много старији од првих процена, које су га датирале између 1260. и 1390. године нове ере. Сматра се да је грешка настала јер су узорци узети са закрпе на платну, а не из оригиналне тканине. Док је легитимност покроба још увек непотврђена, црква дозвољава, мада ретко, да се он излаже у јавности, чак и након тврдњи о фалсификовању из 1988. године. Виђен је чак и на телевизији 2013. године.

ног живота, обичаја и вредности претходних друштава. Зато је потврђивање аутентичности артефаката од пресудне важности – лажни или погрешно интерпретирани предмети могу да доведу до нетачних закључака о историји и идентитету народа. Темељна стручна анализа и мултидисциплинарни приступ неопходни су како би се осигурало да музејски експонати веродостојно сведоче о богатству људске прошлости. Тада сигурно нису само оно што је француски књижевник и политичар рекао „гробља културе”, већ живи сведоци како живот опстаје, преображава се и употпуњује, да би увек некако био на почетку.

„Прави музеји су места где се време претвара у простор” – Орхан Памук

Музеји у савременом свету имају кључну улогу у очувању и интерпретацији културног наслеђа. Они су мост између прошлости и садашњости који омогућава људима да кроз аутентичне предмете стекну дубље разумевање историјских процеса, свакоднев-

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

- <https://www.britannica.com/topic/museum-cultural-institution>
- <https://imd.icom.museum/what-is-imd/a-little-bit-of-history/>
- <https://imd.icom.museum/what-is-imd/about-icom/>
- <https://museums.eu/highlight/details/105317/the-worlds-oldest-museums>

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постизао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Значај форензичке анализе пронађених докумената

У овом тексту анализиран је значај интердисциплинарности у форензичкој анализи музејских експоната, као и улога форензичке лингвистике у таквим истраживањима, уз три експертизе чувених фалсификата.

Иако научна достигнућа и уметничко стваралаштво немају толико простор у медијима колики имају популарне личности и њихове догодовштине, велику пажњу јавности добија свака вест о неком новом документу који ће бацити ново светло на неку личност, период или догађај. Историчари, археолози, лингвисти, социолози и многи други научници друштвеног усмерења предано истражују приватне библиотеке, списе, заборављене насеобине и друге скривене кутке не би ли се докопали још неког доказа о временима када се није писало, фотографисало и бележило као данас. За неких стотину година исти научници имаће други проблем – како да у мору архивираних грађа пронађу оно што ја заиста вредно.

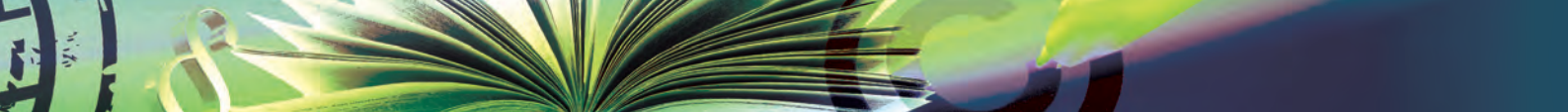

Фото: АИ

У оба случаја битно је уочити оригинал, аутентичан рукопис, доказ да је неко нешто радио или да је само постојао, а тада је боље да стручњаци различитих профила раде заједно, што се назива **интердисциплинарност**. Такви тимови омогућавају боље разумевање проблема јер комбинују различите перспективе и методе. Таква сарадња често доводи до нових, креативних решења. На пример, удруживање инжењера и уметника може да резултира иновативним технолошким и дизајнерским достигнућима. У образовању такав приступ помаже студентима да стекну разноврсне вештине и знања, што их чини спремнијим за радне изазове. Генерално гледано, када се повежу различите научне области и њихови стручњаци, циљеви се постижу брже и ефикасније.

Сарадња форензичке лингвистике с другим дисциплинама у лабораторији

Форензички лингвисти често постижу прецизније и потпуније резултате када сарађују са стручњацима из других области, попут археолога, историчара, антрополога или психолога. Када се њихова знања и методе удруже, свака дисциплина доприноси дубљем и ширем разумевању истраживаног случаја. Таква сарадња не само да обogaђује налазе, већ и проширује

ђу цркве и Франачког царства него било какве наводне донације.

Утврђено је да је **Константинова даровнице фалсификат 1440. године**, након што је италијански хуманиста и лингвиста **Лоренцо Вала** указао на неколико чињеничних грешака у том документу. Наиме, у свом рукопису „Декламација о погрешно вреднованој и лажној Константиновој даровници” (лат. *De falso credita et ementita Constantini Donatione declamatio*) **анализирао је текст користећи филолошку и стилску анализу, и открио**⁵:

1) Употребу речи које нису постојале у 4. веку, на пример „feudum” (феуд, посед), која се у документу помиње неколико пута, али је проблем то што се појавила тек у 8. веку, успостављањем феудалног поретка.

2) Граматика и синтакса не одговарају класичној латини из времена Константина. Фразе као „imperium terrenum” и „potestas coelestis” су стилистички и теолошки карактеристичне за средњи век, а не за касноантички латински језик.

3) Анахронизми у титулама и појмовима „pontifex maximus” (првосвештеник) користе се за папу, што у 4. веку још није био обичај, а израз „Sacrosancta Romana Ecclesia” (срп. Света римска црква) усталио се тек у 8. или 9. веку.

4) Документ никако није могао да буде написан у историјској ери Константина I (4. век) јер његов народни стил несумњиво датира из каснијег доба (8. век), односно документ садржи реч „сатрап”, за коју је Вала веровао да је Римљани попут Константина I не би користили.

Осим тога, приметио је и упућивање на храмове који још нису постојали када је документ наводно састављен, а проблем је представљао и то што није било доказа да је Константин икада патио од губе.

Због противљења цркве есеј није формално објављен у штампаним све до издања Улриха фон Хутена из 1517. године. Постао је популаран међу протестантима, а енглески превод је објављен за Томаса Кромвела 1534. године. Колико је Вала убедљиво аргументовао случај говори податак да он и даље важи, при чему се нелегитимност Константинове даровнице генерално признаје.

Католичка црква је признала фалсификат и вратила земљу Италији 1929. године.

Што се музејског значаја тиче, наведени документ и данас је изложен као артефакт, али с јасном ознаком фалсификат — пример како је лингвистичка експертиза предухитрила форензику. То је један од првих случајева где је језичка анализа коришћена као средство борбе против институционалне манипулације историјом. Тај случај је показао да је могуће датирати документе помоћу језичких трагова.

Значај интердисциплинарности у форензичкој лабораторији

Повезивање знања из хемије, лингвистике, историје, археологије и других области омогућава целовиту и поуздану процену аутентичности предмета, његовог порекла и начина израде. Свака дисциплина доприноси јединственим методама и перспективама које, тек када се обједине, пружају потпуну слику о анализираном артефакту. Само кроз међусобну сарадњу стручњака различитих профила могуће је одговорити на комплексне изазове које намеће очување културне баштине и борба против фалсификата. Савремена форензика стога, па ни форензичка лингвистика, не може да се замисли без интердисциплинарног приступа који знање појединца ставља у службу откривања истине за добробит колектива. Дакле, интердисциплинарност је кључни стуб успеха у раду једне форензичке лабораторије.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

¹ „Forensic linguistics”, John Olsson, Continuum International Publishing Group, London 2008, стр. 107.

² Ибид, стр. 108.

³ Подаци о случају са: https://www.crimelibrary.org/criminal_mind/forensics/literary/6.html.

⁴ Подаци о случају са: https://hoaxes.org/archive/permalink/the_pictographs_of_emmanuel_domenech

⁵ Подаци о случају са: <https://www.historyofinformation.com/detail.php?id=1817>

Преглед прописа...

ИЗДАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ, БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ

■ Решење о утврђивању губитка репрезентативности синдиката на територији Републике у делатности социјалне заштите („Сл. гласник РС” бр. 34/2025 од 16. 4. 2025)

■ Решење о утврђивању репрезентативности синдиката (Заједница синдиката Србије) („Сл. гласник РС” бр. 37/2025 од 23. 4. 2025)

■ Правилник о измени Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на висини („Сл. гласник РС” бр. 38/2025 од 25. 4. 2025)

■ Правилник о измени Правилника о поступку прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација и испитивања услова радне средине („Сл. гласник РС” бр. 38/2025 од 25. 4. 2025)

■ Правилник о измени Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној средини („Сл. гласник РС” бр. 38/2025 од 25. 4. 2025)

■ Правилник о измени Правилника о начину вођења и роковима чувања евиденција у области безбедности и здравља на раду („Сл. гласник РС” бр. 38/2025 од 25. 4. 2025)

ЗДРАВСТВО

■ Правилник о изменама и допунама Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Сл. гласник РС” бр. 29/2025 од 4. 4. 2025)

■ Одлука Уставног суда РС број IУз-106/2019 којом се утврђује да одредбе члана 210. став 1. т. 2) и 3) и став 3, члана 212. став 1. у делу који гласи: „и 3)” и став 2. и члана 213. ст. 1. и 2. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, број 25/19) нису у сагласности са Уставом („Сл. гласник РС” бр. 29/2025 од 4. 4. 2025)

САОБРАЋАЈ

■ Правилник о изменама Правилника о техничким правилима за статутарну сертификацију бродова унутрашње пловидбе („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Уредба о изменама Уредбе о категоризацији државних путева („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Правилник о изменама и допунама Правилника о условима које мора да испуњава правно лице које врши професионално оспособљавање возача („Сл. гласник РС” бр. 29/2025 од 4. 4. 2025)

■ Правилник о изменама Правилника о врстама сигнала, сигналних ознака и ознака на прузи („Сл. гласник РС” бр. 29/2025 од 4. 4. 2025)

■ Наредба о изменама и допуни Наредбе о времену отворености аеродрома за одвијање ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС” бр. 31/2025 од 11. 4. 2025)

■ Правилник о измени Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила („Сл. гласник РС” бр. 31/2025 од 11. 4. 2025)

■ Правилник о контролорима техничког прегледа („Сл. гласник РС” бр. 31/2025 од 11. 4. 2025)

■ Уредба о изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова („Сл. гласник РС” бр. 33/2025 од 15. 4. 2025)

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

■ Правилник о усклађеним износима подстицајних средстава за поновну употребу, рециклажу и коришћење одређених врста отпада („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Правилник о критеријумима за обавештавање о великом удесу („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Правилник о Листи опасних супстанци, врстама и количинама опасних супстанци и критеријумима за разврставање комплекса у комплексе нижег реда и комплексе вишег реда („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Правилник о садржини, форми и начину достављања Обавештења о комплексу, оператеру комплекса, опису комплекса и околине комплекса, као и попису опасних супстанци које су присутне на комплексу („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Усклађени износи финансијске гаранције за обављање делатности управљања отпадом („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Листе о измени Листи активних супстанци у бицидном производу („Сл. гласник РС” бр. 33/2025 од 15. 4. 2025)

■ Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС” бр. 37/2025 од 23. 4. 2025)

ЕНЕРГЕТИКА

■ Правилник о утврђивању усклађених износа оствареног укупног месечног прихода домаћинства, као услова за стицање статуса енергетски угроженог купца („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Одлука о изменама и допунама Правилника о условима за категоризацију радијационих делатности („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Одлука о изменама и допунама Методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Правилник о измени Правилника о захтевима еко-дизајна за електронске екране („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Правилник о измени Правилника о означавању енергетске ефикасности електронских екрана („Сл. гласник РС” бр. 28/2025 од 28. 3. 2025)

■ Уредба о допуни Уредбе о оперативним резервама деривата нафте, угља и других енергената („Сл. гласник РС” бр. 31/2025 од 11. 4. 2025)

■ Правилник о техничким и другим захтевима за чврста горива из дрвне биомасе која се стављају на

Календар важења њравних акаџа

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

Пропис	„Сл. гласник РС” број	Датум примене
Закон о изменама и допунама Закона о платним услугама	64/2024	примењује се од 6. 5. 2025.
Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома	89/2024	примењује се од 24. 5. 2025.
Одлука о садржини регистара платних институција и институција електронског новца, као и о ближим условима и начину вођења тих регистара	102/2024	примењује се од 6. 5. 2025.
Одлука о спровођењу одредаба Закона о платним услугама које се односе на давање дозвола и сагласности Народне банке Србије	102/2024	примењује се од 6. 5. 2025.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о капиталу и адекватности капитала платних институција и институција електронског новца	102/2024	примењује се од 6. 5. 2025.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о ближим условима и начину вршења надзора над платним институцијама, институцијама електронског новца и јавним поштанским оператором	102/2024	примењује се од 6. 5. 2025.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о ближим условима и начину вршења надзора над пословањем платних система	13/2025	примењује се од 6. 5. 2025.
Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о манипулисању спортским такмичењима	МУ, бр. 9/2024	Конвенција ступа на снагу 1. 5. 2025. године
Правилник о измени Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила	31/2025	примењује се од 5. 5. 2025.
Одлука о допунама Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге	31/2025	примењује се од 6. 5. 2025.
Правилник о стицању истраживачких и научних звања	80/2024	примењује се од 1. 6. 2025.
Правилник о категоризацији и рангирању научних часописа	80/2024	примењује се од 1. 6. 2025.
Правилник о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних мобилних комуникационих мрежа	82/2024	примењује се од 1. 6. 2025.
Правилник о изменама и допунама Правилника о прегледима опреме под притиском током века употребе	7/2025	примењује се од 1. 6. 2025.
Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања	16/2025	примењује се од 2. 6. 2025.
Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима	16/2025	примењује се од 2. 6. 2025.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о условима и начину обављања мењачких послова	31/2025	т. 5), 6) и 7) ступају на снагу 2. 6. 2025.
Одлука о изменама Одлуке о условима и начину рада девизног тржишта	21/2025	примењује се од 2. 6. 2025.
Упутство о изменама Упутства за спровођење Одлуке о условима и начину обављања платног промета са иностранством	27/2025	примењује се од 2. 6. 2025.
Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање	37/2025	примењује се од 1. 6. 2025.

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед